

Folkhälsostrategi

Dokumentnamn Folkhälsostrategi		Dokumenttyp Strategi	Omfattning Samtliga nämnder
Dokumentägare Förvaltningschef kultur och samhälls- utvecklingsförvaltningen	Dokumentansvarig Planeringschef	Publicering Kommunala författningssamlingen	
Författningsstöd			

Beslutad KS 2021-10-26 § 199	Bör revideras senast 2025	Beslutsinstans Kommunstyrelsen	Diarienummer KS 2020/230
Beslutade revideringar	Vad revideringen avsett		Diarienummer vid revideringen

Styrdokumentstyper i Ludvika kommun

Utöver styrdokumentstyperna nedan finns det i Ludvika kommun lagbundna styrdokument som inte följer denna terminologi. Namn och beslutsinstans för de styrdokument som styrs istället av gällande lagstiftning.

Dokumenttyp	Definition	Beslutas av	Giltighet	Uppföljning
Policy	Anger kommunens förhållningssätt till något. Långsiktig och övergripande.	Kommunfullmäktige	Tillsvidare	Minst en gång per mandatperiod
Strategi	Hjälper att göra vägval och prioriteringar. Kan innehålla mål och uppdrag.	Kommunstyrelsen eller respektive nämnd	Tillsvidare	Minst en gång per mandatperiod
Riktlinjer	Innehåller konkreta beskrivningar av vad som ska göras och hur det ska göras.	Kommunstyrelsen eller respektive nämnd	Tillsvidare eller beslutad period	Minst en gång per mandatperiod eller då riktlinjen upphör att gälla
Regler	Ska vara konkreta och sätta tydliga gränser.	Fullmäktige, kommunstyrelsen eller respektive nämnd	Tillsvidare eller beslutad period.	Minst en gång per mandatperiod eller då reglerna upphör att gälla

Innehåll

Styrdokumentstyper i Ludvika kommun	2
1 Inledning	4
1.1 Syfte och mål	4
1.2 Vision	4
2 Prioriterade områden och mål med folkhälsoarbetet	4
2.1 Det tidiga livets villkor	4
2.2 Ekonomiska och sociala förutsättningar	6
2.3 Livsmiljö	6
3 Uppföljning och mätbara indikatorer	7

1 Inledning

Folkhälsoarbetet är ett systematiskt och långsiktigt arbete för att stärka och utveckla villkor som främjar hälsa, förebygger ohälsa och ger stöd för individer att kunna göra hälsosamma val.

Hälsan hos befolkningen i Ludvika kommun är relativt god, men det finns betydande olikheter i hälsa utifrån bland annat, kön och ålder. (Årsrapport 2020, Folkhälsomyndigheten) Såväl lokalt som på nationell nivå finns genomgående systematiska skillnader i hälsa mellan grupper. En individs hälsa påverkas av genetiska, sociala och ekonomiska faktorer samt individuella levnadsvanor och beteenden. En god folkhälsa handlar om att hälsan ska vara så god som möjligt och så jämlikt fördelad som möjligt. Regeringen har ett långsiktigt mål om att sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation. För att uppnå denna ambition måste jämlikhets- och jämställdhetsperspektivet tydliggöras och genomsyra folkhälsoarbetet på alla nivåer. (Hälsa och livsvillkor, Folkhälsomyndigheten)

1.1 Syfte och mål

Folkhälsostrategins intentioner och prioriteringar ska bidra till att förbättra samhällsstrukturer och livsvillkor för medborgare och stödja individer till goda levnadsvanor för ökad hälsa. Folkhälsoarbetets främjande insatser ska bidra till att nå de för kommunen övergripande strategiska målen för barn och unga, arbete och näringsliv samt livsmiljö, samt bidra till att minska och motverka hälsoskillnader i och mellan grupper.

1.2 Vision

God och jämlik hälsa hos befolkningen är en nyckelfaktor för ett framgångsrikt samhälle och en livskraftig ekonomi. Folkhälsoarbetet i Ludvika kommun bör aktivt främja en god folkhälsa och medverka till att skillnaderna i hälsa inte blir för stora.

Ludvika kommun bör verka för och bidra till en god hälsa under alla livets skeden. Den övergripande visionen tar sin utgångspunkt i det nationella folkhälsomålet:

”Övergripande bidra till att skapa förutsättningar för en god och jämlik hälsa för befolkningen i Ludvika kommun.”

2 Prioriterade områden och mål med folkhälsoarbetet

Invånare, oavsett bakgrund eller livssituation, bör ges förutsättningar för en god och jämlik hälsa i vår kommun.

2.1 Det tidiga livets villkor

En bra start i livet handlar om att barn ges goda förutsättningar för sin språkliga, kognitiva, sociala, fysiska och emotionella utveckling. Det är under de

första levnadsåren som grundläggande färdigheter ska byggas. Att barn får en bra start i livet med goda uppväxtvillkor är centralt. Det betyder i en vidare mening att det också är grunden för hela samhällets utveckling.

Barnkonventionen är bestämmelser om barns rättigheter och är ett kraftfullt verktyg för folkhälsoarbetet. Sedan den 1 januari 2020 är barnkonventionen lag i Sverige.

Folkhälsoarbetet verkar för att barn och unga har tillgång till inflytande och välfärd. Barnets rättigheter och inflytande bör beaktas vid avvägningar och bedömningar som görs i beslutsprocesser. Att barn och unga ses som en resurs i samhället skapar förutsättningar för en långsiktig hållbar utveckling.

Mål: Ökat antal barn- och ungdomsdialoger

Folkhälsoarbetet verkar för samverkansformer där barns bästa sätts i centrum, såsom familjecentral, ungdomsmottagning, samtalsmottagning barn och unga, barnhälsoteam i samverkan med Region Dalarna och barn- och elevhälsa inom förskola, skola och gymnasium. Barn kan inte välja den miljö de växer upp i och är extra känsliga för yttre påverkan.

De långsiktiga effekterna av förebyggande insatser för att skapa goda livsvillkor, fysisk och psykisk hälsa och levnadsvanor kan av denna anledning vara särskilt stora om de sätts in tidigt i livet.

Mål: Ökad fysisk och psykisk hälsa hos barn och unga

Folkhälsoarbetet verkar för en trygg och utvecklande uppväxtmiljö genom att erbjuda utvecklande lek- och fritidsmiljöer, trygga trafikmiljöer, samt genom förbättringsarbete skapa gemenskap och trygghet i skolan och på fritiden. Folkhälsoarbetet ska också främja barns fysiska, psykiska och sociala förmågor och öka möjligheten till att vara fysiskt aktiv. Att vara fysisk aktiv är centralt för barn och ungas välmående och utgör en resurs i vardagen för att orka med skola, aktiviteter och sociala relationer.

Mål: Fler fysiskt aktiva barn och unga

Folkhälsoarbetet verkar för att föräldrar får stöd genom hela föräldraskapet utifrån barns och föräldrars olika behov. Föräldrarna är de viktigaste personerna med störst möjlighet att påverka sina barns framtid. Föräldrar har stor inverkan på barnens fysiska och psykiska hälsa, sociala kompetens, hur de klarar sin skolgång och vilka levnadsvanor de får som vuxna. Föräldrarna är den viktigaste hälsofrämjande resursen för barnet. Ludvika kommun erbjuder föräldrar till barn 0-18 år stöd i föräldraskapet.

Mål: Ökad fysisk och psykisk hälsa hos barn och unga

Folkhälsoarbetet motverkar och förebygger, alkohol, narkotika, dopning, tobak (ANDT) genom insatser för att skydda barn mot eget och andras skadliga bruk. Arbetet omfattar både att skydda det ofödda barnet från att exponeras för ANDT och att skydda barn från negativa konsekvenser av att växa upp i familjer där ena eller båda föräldrarna har sänkt förmåga att ge barnen trygghet och omvårdnad till följd av missbruks- eller beroendeproblem.

Mål: Skydda barn och unga mot eget och andras skadliga bruk av alkohol, narkotika, doping, tobak.

2.2 Ekonomiska och sociala förutsättningar

Utbildning, individers resurser och kompetens

Att utveckla människors resurser och tillvarata kompetenser är centralt för att ge människor möjlighet till egen försörjning och möta behovet på arbetsmarknaden. Det finns ett starkt samband mellan utbildningsnivå och hälsa.

Folkhälsoarbetet ska verka för god utbildning, ett gott arbete och en rimlig försörjning. Människors sysselsättning och ekonomiska trygghet spelar stor roll för en god och jämlik hälsa.

Mål: Ökad andel med egen försörjning

2.3 Livsmiljö

Boende och närmiljö är två centrala områden för att uppnå jämlik hälsa. En sund, trygg och trivsamt boendemiljö är ett grundläggande mänskligt behov. Att känna sig trygg i sitt boende har också stor betydelse för viljan och lusten att vistas utomhus i närområdet.

Samhällsplanering handlar främst om vår närmiljö, den fysiska utformningen och dess möjlighet att främja hälsa. Kommunen kan skapa stödjande miljöer som uppmuntrar människor i alla åldrar till att vara fysiskt aktiva och stärka förutsättningarna för sociala relationer. De sociala egenskaperna som de boendes tillit till varandra och deras sociala deltagande, grad av social integration samt möjlighet att påverka sin situation och levnadsvanor.

Folkhälsoarbetet ska verka för goda boendemiljöer och skapa miljöer som underlättar och främjar goda levnadsvanor såsom fysisk aktivitet och rekreation. Detta görs till exempel genom att skapa och bevara parker och grönområden, men också ge tillgång till områden för fysisk aktivitet.

Mål: Ökad andel fysiskt aktiva vuxna

Folkhälsoarbetet ska verka för att ge befolkningen möjlighet att påverka sin närmiljö genom medborgardialoger och forum för delaktighet. Dessa ska vara utformade och anpassade för att ge alla i befolkningen möjlighet att påverka och vara delaktiga.

Mål: Ökat antal medborgardialoger

Folkhälsoarbetet ska verka för att öka trivsel och trygghet genom att medverka i kartläggningar av de platser som upplevs otrygga samt genom att bidra med folkhälsoperspektiv i trygghetsvandringar och trygghetsskapande åtgärder.

Mål: Ökad upplevd trygghet för individer i närområden såväl som i Ludvika kommun i stort.

Folkhälsoarbetet ska verka för stimulerande närmiljöer, tillgänglig infrastruktur och samhällsservice, tillgång till mötesplatser och platser för kultur för att stimulera social sammanhållning och god hälsa.

Mål: Ökad psykosocial hälsa och tillit till samhället

Folkhälsoarbetet ska verka för och främja goda levnadsvanor genom samverkan med kommunens kostorganisation för att måltider inom vård, skola och omsorg ska vara näringsriktiga, hälsosamma, hållbara, säkra och bidra till en ökad livskvalitet.

Mål: Ökad andel med goda levnadsvanor

Folkhälsoarbetet ska verka för god psykisk hälsa och motverka psykisk ohälsa genom att samverka med berörda samhällsaktörer för att öka kunskapen och motverka utanförskap och stigmatisering hos drabbade och deras anhöriga samt familjer.

Mål: Ökad psykisk hälsa i alla åldrar

Folkhälsoarbetet ska verka för hälsosamt åldrande med insatser som främjar och bevarar hälsa och god livskvalitet för äldre. Trygghet i boende och närmiljön ger möjlighet till ett aktivt liv och utevistelser för rekreation och fysisk aktivitet. Bidra till en god infrastruktur och samhällsplanering för egenmakt och självständighet. Stöd och kunskap för att förebygga fallskador i bostaden. Motverka psykisk ohälsa bland äldre genom insatser i samverkan med kommunen såväl som med hälso- och sjukvården. Främja goda kostvanor för goda levnadsvanor genom hela livet.

Mål: Ökad andel fysiskt aktiva med goda levnadsvanor

3 Uppföljning och mätbara indikatorer

Uppföljning sker genom att följa indikatorer och nyckeltal i tillgänglig statistik och via databaser på nationell och regional nivå. Främst används underlag från Folkhälsomyndighetens nationella enkät ”Hälsa på lika villkor” samt årliga rapporter från Folkhälsomyndigheten; ”Folkhälsans utveckling”.